

Reactie Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten t.b.v. internetconsultatie van Wetsvoorstel Internationalisering in Balans (WIB), 14 sept 2023

De Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) sluit zich aan bij de reactie die de Vereniging Hogescholen namens het hbo heeft geschreven als antwoord op het wetsvoorstel Internationalisering in Balans.

In de Kamerbrief van 21 april jl. schreef de minister: *“Het [de wet, red.] vraagt ook om een instrumentarium dat rekening houdt met de diversiteit van het stelsel. Zo moet er altijd ruimte blijven voor specifieke opleidingen voor de internationale arbeidsmarkt en kleinschalig onderwijs dat van nature vanuit internationaal perspectief onderwijs aanbiedt, zoals university colleges en kunstvakopleidingen.”* (Kamerbrief Beheersing Internationale studentenstromen, 21 april 2023)

De AHK betreurt het dat de ruimte waarover in de Kamerbrief van 21 april gesproken werd, niet tot uitdrukking komt in dit wetsvoorstel. De invoering van deze wet gaat grote gevolgen hebben voor de organisatie en inhoud van het onderwijs en leidt tot een enorme extra werklast voor docenten en overige medewerkers. De wet zal bovendien leiden tot een verhoogde studiebelasting voor alle studenten, waarmee het studentenwelzijn nog verder onder druk komt te staan. We zijn van mening dat de wet disproportioneel is voor het hbo en zeker voor het kleinschalige onderwijs van de kunstopleidingen.

In deze reactie gaan we dieper in op de specifieke situatie van het kunstonderwijs, in het bijzonder de opleidingen van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Daarbij is het goed om in aanmerking te nemen dat de Nederlandse culturele en creatieve sector internationaal gezien toonaangevend is en een belangrijke bijdrage levert aan de Nederlandse samenleving, economie en brede welvaart.

De AHK leidt studenten op voor de top van het sterk internationaal georiënteerde kunstenveld. Opleidingen van het Conservatorium van Amsterdam en de Nationale Ballet Academie zijn bijvoorbeeld een belangrijke toeleverancier van internationaal vooraanstaande instellingen als het Koninklijk Concertgebouw Orkest en Nationale Opera en Ballet. Ook andere opleidingen van de AHK op het gebied van dans, film, theater, (landschaps)architectuur, stedenbouw en cultureel erfgoed leiden op voor de top van een zeer internationale arbeidsmarkt. Alle studenten binnen de AHK profiteren van hoogwaardig onderwijs in *international classrooms*, waar ook internationale topdocenten lesgeven. Daarmee worden de studenten goed voorbereid op het werkveld waarin zij na afstuderen in terechtkomen.

De AHK spant zich in om ook de instroom van Nederlands talent te bevorderen. De studentenpopulatie van de AHK (in totaal 3.300 studenten) bestaat voor 70 % uit Nederlandse studenten. Veel van onze opleidingen worden in het Nederlands gegeven, andere zijn tweetalig. Vanuit de middelen die beschikbaar zijn gekomen vanuit de Kwaliteitsafspraken, heeft de AHK de afgelopen jaren voor studenten en docenten een breed aanbod van taalonderwijs ontwikkeld, zowel Nederlands als Engels. In de curricula wordt aandacht besteed aan het ontwikkelen van internationale en interculturele competenties.

Het kunstonderwijs heeft goede sectorale afspraken gemaakt over aantallen aan te nemen studenten, waardoor deze opleidingen geen buitensporige groei van (internationale) studentenaantallen kennen.

De AHK, maar ook het landelijk Kunstvakopleidingen-overleg (KUO), is van mening dat onze bestaande geaccrediteerde opleidingen vrijgesteld moeten worden van de toets anderstalig onderwijs, vanwege het aantoonbaar internationale karakter van het werkveld, de beperkte studentenaantallen, en de reeds gedane investeringen in taalvaardigheidsonderwijs.

Op 4 juli jl. schrijft de minister in de Kamerbrief over een aanpak om de prestatiedruk en stress van mbo- en ho-studenten te verminderen (*Kamerbrief over aanpak studentenwelzijn in het mbo en hoger onderwijs, 4 juli 2023*). Ook bij de AHK zien we een hoge studiedruk bij onze studenten. De voorgestelde verplichte lessen taalbeheersing Nederlands uit het wetvoorstel die de bachelorstudenten binnen het curriculum moeten volgen (140 uur), verhogen de studiebelasting van alle studenten nog verder. Voor de Ad- en masterstudenten betekent het dat zij buiten het curriculum, oftewel in hun vrije tijd, 56 uur taalvaardigheidslessen moeten volgen om het diploma te kunnen ontvangen. We zien hier grote problemen ontstaan voor de studenten.

Daarnaast studeren bij kunstopleidingen relatief veel studenten die vanuit hun talent op andere manieren communiceren, bijvoorbeeld door middel van beweging, beeld of muziek. Het aantal studenten met dyslexie is bij de kunstopleidingen hoger dan gemiddeld. Dit wetsvoorstel houdt geen rekening met het brede diversiteitsspectrum van de studentenpopulatie, waarbij lezen en schrijven voor bepaalde groepen studenten een verhoogde studielast inhoudt en dus extra stress oplevert. Het principe om "een van iedereen evenredige inspanning te verwachten, ongeacht het startniveau" is in de praktijk te simplistisch vanwege de verschillen in startposities van de studenten. (Memorie van toelichting op de wet, p. 60). Bij de AHK stromen studenten in vanuit mbo tot vwo, en ook vanuit bachelor- en masteropleidingen. De praktijk leert dat onze visie, gericht op meertaligheid, goed werkt zonder dat we uit het oog verliezen welk niveau van taalbeheersing noodzakelijk is bij het betreden van de arbeidsmarkt.

Tenslotte zal de nieuwe wet leiden tot veel extra uitvoeringslast voor de instellingen, zoals het herzien van curricula, het organiseren van taalonderwijs op verschillende niveaus, het registreren van aanwezigheid en studievoortgang, en uitbreiding van de verantwoordingsplicht, o.a. tijdens opleidingsvisitaties. Voor de kleinschalige instellingen en opleidingen binnen het kunstonderwijs weegt deze uitvoeringslast extra zwaar.

De AHK is kortom van mening dat de wetsinstrumenten die nu zijn aangereikt met deze wet, een disproportionele, negatieve uitwerking gaan hebben op ons onderwijs en vraagt de minister een andere pad (o.a. via de bestuurlijke afspraken) te overwegen.

Met vriendelijke groet,

College van Bestuur Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten